

University of Tehran press

Research in Contemporary World Literature

<http://jor.ut.ac.ir>, Email: pajuhesh@ut.ac.ir

p-ISSN : 2588-4131 e-ISSN: 2588 -7092

Eric Chevillard: On This or That Side of Writing

Allahshokr Asadollahi Tejaragh 0000-0001-6336-8695 Zeynab Tahmasebi 0009-0008-6362-3615

1. Departement of French language & litterture, University of Tabriz, Tabriz, Iran. E-mail: nassadollahi@yahoo.fr

2. Departement of French language & litterture, University of Tabriz, Tabriz, Iran. E-mail: Zeynab.tahmasebi@yahoo.com

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received: 25 July 2021

Received in revised form: 30

April 2022

Accepted: 09 May 2022

Published online: December

2023

Keywords:

Eric Chevillard, fragment,

digression, playful, subversion.

ABSTRACT

Born in 1964, Eric Chevillard is a French writer who has devoted himself entirely to literature. His first book entitled *Mourir d'enrhume* was published by Editions de Minuit in 1987. Three years later, Chevillard demonstrated his stylistic audacity in *Palafox* (1990). This article studies Eric Chevillard's writing and his use of humor in *Le Vaillant Petit Tailleur* and *L'Autofictif*. This paper seeks to find out what type of humor he demonstrates and what purpose it serves. Chevillard's works are often described as playful novels, which will be examined on the basis of three points. First, we will examine how in *L'Autofictif*, Chevillard associates the content with form, using fragmentary writing. Furthermore, studying *Le Vaillant Petit Tailleur*, we will discuss the artist's ability to connect digression with language, and finally we will show how the tale is subverted in order to become a playful story.

Cite this article: Assadollahi Tejaragh, Allahshokr & Tahmasebi, zeynab. "Eric Chevillard: below or beyond the writing" .

Research in Contemporary World Literature, 28 (2), 369-387. DOI: <http://doi.org/10.22059/jor.2021.325569.2172>

© The Author(s).

Publisher: University of Tehran Press.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jor.2021.325569.2172>

پژوهش‌گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

اریک شوپار: این سو یا آن سوی نوشتار

الله شکر اسداللهی تجرق^۱ زینب طهماسبی^۲

۱. گروه زبان و ادبیات فرانسه، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.. رایانامه: nassadollahi@yahoo.fr

۲. گروه زبان و ادبیات فرانسه، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.. رایانامه: Zeynab.tahmasebi@yahoo.com

چکیده

اطلاعات مقاله

اریک شوپار متولد ۱۹۶۴ در لاروش-سور-یون^۱، نویسنده‌ای فرانسوی است که خود را تماماً وقف ادبیات کرده است. به گفته اولیویه بسار-بانکی^۲ و پیر ژورد^۳ "نویسندگان کمی هستند که زندگی‌شان اینگونه آمیخته در ادبیات باشد" (۲۰۱۶، ص ۷). ما در این مقاله با بررسی دو اثر وی، *خویش داستان نویس*^۴ و *خیاط کوچولوی شجاع*^۵، به مطالعه نوشتار شوپار و مطالعه طنز در آثارش می‌پردازیم اما سوال اینجاست که شوپار چه مقوله‌ای از طنز را به مخاطب نشان می‌دهد؟ و با چه هدفی؟ براساس نظر منتقدان، آثار شوپار ویژگی‌های رمان تفننی را شامل می‌شود که در این پژوهش سه ویژگی آن را بررسی می‌کنیم. در بخش اول قطعه نویسی را مطالعه می‌کنیم، در بخش دوم نیز با بررسی رمان *خیاط کوچولوی شجاع*، هنر شوپار را در مرتبط کردن حاشیه روی و هنر زبان نشان خواهیم داد و در بخش نهایی شاهد تخریب داستان‌ها برای تبدیل شدن به یک رمان تفننی خواهیم بود.

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۲۵

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۰/۰۸/۱۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۹/۱۳

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۱۱/۱۰

کلیدواژه‌ها:

"شوپار"، "نوشتار"، "قطعه"، "حاشیه‌روی"، "تخریب"، "رمان تفننی".

استناد: اسداللهی تجرق، الله شکر و طهماسبی، زینب. "اریک شوپار: این سو یا آن سوی نوشتار". *پژوهش ادبیات معاصر جهان*، ۲۸ (۲)، ۳۸۷-۳۶۹.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jor.2021.325569.2172>

© نویسندگان.

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران.

¹ La Roche-sur-Yon

² Olivier Bessard-Banquay

³ Pierre Jourde

⁴ *L'Autofictif*

⁵ *Le Vaillant Petit Tailleur*

۱- مقدمه

آثار داستانی اریک شویار به شدت مورد توجه و علاقه‌ی خوانندگان و منتقدان ادبی قرار گرفته است. وی در کنار اشنوز^۱ و ژان-فیلیپ توسن^۲ به عنوان نماینده‌ی نسل جوان انتشارات می‌نوبی شناخته می‌شود. منتقدان او را یکی از چهره‌های شاخص رمان تفننی^۳ توصیف می‌کنند: در واقع شویار به عنوان یکی از بهترین نمایندگان رگه‌های طنز در ادبیات فعلی شناخته می‌شود (این سؤال مطرح می‌شود که ما چه نوع ادبیاتی را مستقیماً به کمدی، به منزله‌ی ژانری که همیشه با ادبیات نسبتاً عامیانه همراه بوده است، ربط می‌دهیم؟) از سوی دیگر، با صحبت در مورد «رمان تفننی» یا «داستان‌های سرگرم‌کننده»^۴ این امر را جبران می‌کنیم، زیرا این اصطلاحات این مزیت را دارند که به چیزی که ما همچنان تحت عنوان نوشتار خنده‌دار و مضحک از آن یاد می‌کنیم- که در مرز پوچی و در نظام ناشایستگی محض قرار دارد- جریانی عقلانی‌تر و متفکرانه‌تر می‌دهند. (رنه ادت ۱۰۵)

این پژوهش به شیوه‌ی توصیفی-تحلیلی و با استفاده از منابع کتابخانه‌ایی و مصاحبه‌های اریک شویار به بررسی نوشتار این نویسنده پرداخته است. اریک شویار نویسنده‌ی ایست پست مدرن است که ویژگی‌های طنز پست مدرن در آثارش نمایان است. تاکنون پژوهش‌های متعددی به مطالعه‌ی ایست پست مدرنیسم (مریم شیبانیان ۲۰۱۸) یا طنز در ادبیات (علی محمدی ۲۰۱۶) پرداخته‌اند، اما با بررسی پیشینه‌ی تحقیق متوجه شدیم پژوهش عمده‌ای روی این نویسنده انجام نشده است بنابراین در این مطالعه تلاش کرده‌ایم با نگاهی نو، نوشتار اریک شویار را به مخاطب معرفی کنیم.

اما این سوال مطرح می‌شود که طنز چگونه نزد این نویسنده بیان می‌شود و چگونه کارکردی می‌تواند داشته باشد؟ مارک دانیل^۵، در اثر خود موسوم به *اریک شویار، هنر ضد حمله*^۶، به مطالعه‌ی طنز در آثار شویار می‌پردازد. با خواندن این مطالعه‌ی دانشگاهی، آنچه محرز می‌گردد و هیچ منتقدی آن را انکار نمی‌کند این است که داستان‌های اریک شویار واجد شرایط داستان‌های «تفننی» یا به قول برونو بلانکمن^۷، «داستان‌های سرگرم‌کننده» (بلانکمن ۲۰۰۲) هستند و این داستان‌ها با مقوله‌ی طنز در ارتباط هستند. به گفته‌ی مارک دانیل، طنز نزد این نویسنده با شعر مرتبط است و هیچ نوع سنگدلی یا وقاحتی ندارد: «طنز، شعر: در ذات آنهاست. پیوندی که داستان‌های شویار اصالت عمیق آنها را

¹Echenoz

²Jean-Philippe Toussaint

³Roman ludique

⁴Fictions joueuses

⁵Marc Daniel

⁶Marc Daniel, *Eric Chevillard, l'Art de la contre-attaque*, Editions Le Manuscrit, Paris.

⁷Bruno Blanckman

ترسیم می‌کند. از طریق این پیوند است که هدف‌گیری انتقادی و کنش مبتکرانه به طور همزمان محقق می‌شوند» (دنیل ۳۰۳). وی تصریح می‌کند که داستان تخیلی^۱ نزد این نویسنده «همیشه جامه‌ای از امر غیرمنتظره» بر تن «زیبایی‌شناسی بی‌قیدی» (۳۰۳) می‌پوشاند، و این «زیبایی‌شناسی بی‌قیدی» اصطلاح خاص و شاید کمی ناقص برونو بلانکمن است (بلانکمن ۶۴).

در این پژوهش با پرداختن به دو اثر اریک شویار به مطالعه‌ی نوشتار وی به عنوان داستانی تفرنی می‌پردازیم و سه ویژگی از این گونه داستان‌ها را بررسی می‌کنیم: ۱- قطعه نویسی ۲- حاشیه روی ۳- هنر تخریب. اریک شویار از طریق نوشتار تفرنی و بازی با گفته پرداز می‌خود، در طول داستان‌هایش، در پرسشگری خود دو مفهوم اساسی مدرنیته، یعنی بینامتنیت^۲ و منسوییت^۳ را توسعه می‌دهد (ماری ادیل آندره ۱۱۷). در واقع، شویار از این‌که به خواننده‌ی خود نوعی رابطه‌ی بولرسک و گیج‌کننده ارائه دهد لذت می‌برد و بدین ترتیب نوعی نوشتار را به کار می‌برد که احتمالات ناخوشایند ناشی از تکرار مداوم و خسته‌کننده شدن جلوگیری می‌کند.

شویار از طریق نشان دادن شخصیت خود به عنوان راوی- نویسنده، که به عنوان مثال در *خارپشت*^۴ و *گوش قرمز*^۵ با آن مواجه می‌شویم، یک مکانیسم گفته‌پرداز می‌دوبخشی را ایجاد می‌کند که از آن به عنوان ابزاری برتر برای نشان دادن تعصبات و جهت‌گیری‌های شاعرانه‌ی خود با لحن طنز و خویش‌خندی^۶ و به مدد یک فرآیند گفته‌پرداز می‌تبی بر اصلاح و بازسازی استفاده می‌کند: ما صدای یک راوی را می‌شنویم که به نظر می‌رسد مبتلا به مگالومانیا (هذیان خودبزرگ‌بینی) است و اصول شاعرانه‌ی را بیان می‌کند که بدون استفاده از خویش‌خندی نمی‌توانستند منتقل شوند. به نظر می‌رسد گفتمان فرامتنی^۷ هم با خنده و هم با جدیت عجین شده است: آنچه به نظر می‌رسد راوی برای خندیدن بیان کرده، برای نویسنده بعد مهمی دارد و برعکس، هر آنچه برای نویسنده دارای بعد جدی است، از طریق شخصیت راوی- نویسنده‌ی وی با ریشخند و استهزاء بزک شده است: از آنجا که خواننده باید به هر حال با چشمان بسته از این گذرگاه عبور کند، من چند کلمه خطاب به وی اضافه می‌کنم که حداقل در رابطه با حاشیه‌روی در ذهن و ضمیر مدارم، نه به عنوان یک عمل

¹Fiction

²Intertextualité

³Auctorialité

⁴*Du Hérisson*

⁵*Oreille rouge*

⁶Autodérision

⁷Discours métatextuel

بی‌قید یا طفره‌آمیز، نه به عنوان عیب یک ذهن مردد، هذیان‌گویا گیج، نه به عنوان ترفند و تمهیدی برای رد موانع، بلکه در اینجا به عنوان تنها راه پیش بردن صحیح داستان، راهی که مشروع‌تر از هر راه دیگری است و در هر صورت از فرض بر اثر بخشی برادران گریم مشروع‌تر است که در ده صفحه موضوع را سرهم‌بندی می‌کنند و سراغ داستان بعدی می‌روند. (شوپار ۲۰۰۳، ۱۰۹ و ۱۱۰)

به نظر می‌رسد تمجید از حاشیه‌روی همواره با هدفی آشکار مبتنی بر تقویت این پدیده همراه باشد، که گرچه راوی وانمود می‌کند که از بابت این حاشیه‌روی از خواننده عذرخواهی می‌کند، اما به خوبی در آثار شوپار نمایان است و به بیان کلی‌تر، یکی از ویژگی‌های متمایز (یا یک ویژگی خاص) نوشتار وی است.

این زیاده‌گویی که با موفقیت در قصه برادران گریم به کار رفته و از ده صفحه به دوپست و پنجاه و نه صفحه در کتاب افزایش می‌یابد، در صورتی که هدف دیگری، یعنی بهبود متن مبدأ، آن را تکمیل نکند، بی‌فایده خواهد بود. بنابراین بهبود کیفی برای تقویت جنبه‌ی کمی فرآیند است. به علاوه، راوی که از این اقدام خود راضی است، خیلی زود این هدف را برای بهبود زیرمتن^۱ نیز مطرح می‌کند: «اکنون که زمان سپری شده است، با نگاهی دوباره به اثری که محقق شده، گمان می‌کنم بی‌اغراق می‌توانم بگویم که ره به خطا نبرده‌ام. روایت به تراکم و عمق دست‌یافته و به هیچ وجه شور و نشاط خود را از دست نداده است؛ بی‌شک این گونه حتی اگر بشاش‌تر از قهرمان پرشور و حرارتش نباشد، حداقل به همان اندازه پرشور است» (شوپار ۲۰۰۳، ۳۵).

با این حال، باز هم در جای دیگری در مقایسه بین این قصه و دون کیشوت^۲، معنای واقعی هدف راوی دوباره از طریق بازی دوگانه‌ی گفته‌پردازی آشکار می‌شود:

برای تبدیل خیاط کوچولوی شجاع به دون کیشوت، چند اصلاح و تصحیح در متن آن‌ها لازم است؟ چه کار عظیمی!

و نیز چه پروژه‌ی پرشوری!

احتمالاً باید عمری را صرف این کار کرد، اما با کمال صبر، با قطع کردن اینجا، زدن از آنجا، هرس کردن زیاد، افزودن بسیار، مشخص کردن آنچه در ابهامات و حتی ناگفته‌ها پنهان بود، با اصلاح مجدد هر جمله، این اقدام می‌تواند به ثمر بنشیند. وقتی داستان خیاط کوچولو این‌گونه اصلاح شود، بی‌تردید جذاب‌تر و سرشار از معانی ثانویه‌ای خواهد بود که بشریت از آن سود می‌برد؛ هر کتاب بزرگی همچون آینده‌ای اصلاح‌گر برای اشیاء و موجودات است. (۱۷۹)

^۱ Hypotexte

^۲ Don Quichotte

واضح است که شویار در اینجا سبک دیگری از بازنویسی *دون کیشوت* را ارائه می‌دهد که چون نتیجه‌ی بهبود *خیاط کوچولوی شجاع* است، بنابراین متن دیگری کاملاً مشابه متن *پیرمنار*^۱ ارائه می‌دهد و همچنین به چالش بورخس^۲ مبنی بر یک متن واحد برای نویسندگان مختلف، نیز پاسخ می‌دهد. راوی شویار، که از این نظر شبیه شخصیت خودش است و در معرض *مگالومانیا* و خویش‌خندی است، در برابر هیچ چالشی عقب‌نشینی نمی‌کند: در اینجا به نظر می‌رسد هدف اصلی، برابری کردن با *سروانتس*^۳ و بورخس یا حتی بهتر از آن‌ها کار کردن است. بنابراین یادآوری می‌کنیم که قرار است نوعی سبقت از مفهوم *بینامتنیت*، که توسط مدرنیته ایجاد شده بود، ارائه شود.

راوی که سرانجام پیروزمندانه در مؤخره‌ی کتاب، قصه را از آن خود می‌کند، دوباره مسئله‌ی امکان یا عدم امکان منسوبیت به نویسنده را مطرح می‌کند: «این هم از اثر به سرانجام رسیده. من اکنون نویسنده‌ی *خیاط کوچولوی شجاع* هستم»؛ این جمله پس از اعلام پروژه با لحنی کاملاً تقلیدی اظهار شده است: «... [بی‌شک این داستان مشهور است، اما از ابتدا دچار فقدان نویسنده بوده است: هنوز هم خیلی دیر نیست برای اینکه به این داستان یک نویسنده بدهیم. این نویسنده من خواهم بود» (۲۶۵).

در حقیقت راوی می‌خواهد متعاقباً با نشان دادن «متن بنیان‌گذار»^۴ که هنوز در داستان *خیاط کوچولوی شجاع* وجود ندارد، نقص منسوبیت قصه به نویسنده را به کمال برساند، و همین امر مانع از حضور *خیاط کوچولوی شجاع* در زمره‌ی شخصیت‌های افسانه‌ای مانند *دیپ*^۵، *دوئران*^۶ و غیره می‌شود. وقتی راوی قادر مطلق و مبتلا به *مگالومانیا*، که در انتهای کتاب، خود را نویسنده داستان اعلام می‌کند را به نویسنده منسوب می‌کنیم، در واقع این امر بر منسوبیت متناقض برادران *گریم* به نویسنده دلالت دارد. بنابراین راوی خود را به عنوان نسخه‌ی بدل *قهرمان* خود و نیز به عنوان کسی که موفق می‌شود شاهکار خود را به کمال برساند معرفی می‌کند. بنابراین، نویسنده، راوی و شخصیت هر سه سرانجام شاهکار *خارق العاده‌ی «متحیر ساختن همگان با کلماتی ساده»* (۴۹) را به کمال می‌رسانند.

شویار فعالیت ادبی را به بهترین شکل نشان می‌دهد، نوعی احساس پوچی و ناامیدی که باعث واکنش عمیق نویسنده می‌شود و او را به نوشتن و مورد خطاب قرار دادن مخاطب خود وا می‌دارد. از

¹Pierre Ménard

²Borges

³Cervantès

⁴Texte fondateur

⁵OEdipe

⁶Don Juan

طریق این گزیده از گفتگوی اریک شوپار، این بُعد نویسنده آشکار می‌شود و وی از اختیارات خود به عنوان راوی استفاده می‌کند تا در برابر نیستی، هستی را فرا بخواند و همین‌طور فراخوان یا آهی از سر سبکی سردهد برای خلاص شدن از شر چیزهای بی‌فایده و آن را «اسباب‌کشی بزرگ جهان» می‌نامد: «[...] دلمان می‌خواست بتوانیم چیز دیگری اختراع کنیم. چه چیزی؟ خب دقیقاً هیچ. هیچ. چه سبکی ناگهانی! چه رونقی! گویی تمام بارهایمان را زمین می‌گذاریم. زین پس زبان به خلسه‌ای ناب می‌ماند، به سرخوشی، رقص، هماهنگی و اصلاح بنیادین قوانین این جهان، از جمله و بیش از همه، قوانین فیزیکی آن ... کتابی در مورد هیچ، به سان اسباب‌کشی بزرگ جهان، به بیرون از اتاق زیرشیروانی و زیرزمین‌هایش خواهد بود» (شوپار ۲۰۰۸).

این احساس هیچ، که این چنین در داستان ضروری است، هم فقدان گفتن وهم نیاز به گفتن را تداعی می‌کند. نوشتار اریک شوپار برخلاف روایتی که مایل به انتشار پیام، تأیید بدیهیات یا نشان دادن واقعیت است، می‌کوشد تا اشتباهات، ابهامات و مصائبی که در این تمایلات نهفته است را نشان دهد. بنابراین شوپار این نوشتار را به عنوان جست و جویی که هرگز متوقف نمی‌شود برمی‌گزیند: جست‌وجوی معنا، جست‌وجوی هویت، جست‌وجوی چیزی برای گفتن.

۲- بحث و بررسی

قطعه‌نویسی خویش‌داستان^۱

قطعه‌نویسی ساده‌ترین راه است برای اینکه نویسنده در عین حال که خود را در مرکز قرار می‌دهد، بتواند از این شاخه به آن شاخه بپرد. در این نوع نوشتار به وضوح حرکت مارپیچ وجود دارد که نماد گریز و بازگشت است.

قطعه نویسی مستلزم مسئله‌ی گسست در روش بررسی خود ریتیم است. این نوع نوشتار اغلب مستلزم ترکیب ژانرها و انواع قالب‌ها است: نوعی سازمان‌دهی آشفته‌ی متن است که جایگزین گفتمان ادبی که تحت حمایت نهاد است می‌شود. در نتیجه، با خوانش‌های مختلف متن، تقریباً هر چیزی را می‌توان بیان کرد. آنچه ممکن است متناقض به نظر برسد این است که هرچه متن قابل ملاحظه‌تر و جمع و جورتر باشد، ارزش‌هایی که منتقل می‌کند کمتر مورد تفسیر قرار می‌گیرند. قطعه‌نویسی در جاهای خالی اش فضایی از ناگفته‌ها را باز می‌کند که امکان ابهام یا حتی بی‌نظمی را فراهم می‌کند. به عنوان مثال خویش‌داستان‌نویس، اثر شوپار را در نظر بگیریم که هم وبلاگی است که وی در سپتامبر ۲۰۰۷ ایجاد کرده و هم یک دفترچه خاطرات است که به‌طور سالانه از سال ۲۰۰۸ توسط

¹ Autofiction

انتشارات اربور وانژور^۱ منتشر می‌شود (هر جلد شامل تمام متون سال جاری است، و این متون سپس از سایت حذف می‌شوند). در این اثر بی‌نظمی به عنوان ترکیب ژانرها درک می‌شود که نویسنده از آنها استفاده می‌کند، بدون اینکه بخواهد رابطه‌ی منطقی بین قطعه‌ها ایجاد کند. علاوه بر این، همان‌طور که وی خود اعلام کرده است، نویسنده هیچ محدودیتی بر "این نوشتارهای کوچک عاری از هر گونه دستورالعمل" (شوینار، ۲۰۰۹، ۷)، چه در نحوه‌ی برخورد رسمی با متن و چه در محتوای اطلاعات و روایت تحمیل نمی‌کند.

نویسنده با انتخاب قطعه نویسی، این آزادی را در خویش داستان‌نویس برای خود فراهم می‌کند. او قطعه را به عنوان فرآیندی که به بهترین وجه متناسب با اثر ادبی اوست، انتخاب می‌کند. علاوه بر این، در سایر رمان‌های او نیز ما با متنی روبرو هستیم که به ندرت روی یک روایت غالب متمرکز است. او از عناصر خارجی زیادی استفاده می‌کند که مستقل از موضوع اصلی داستان‌هایش مداخله می‌کنند. همین امر در مورد استفاده از قطعه با وبلاگ نیز صادق است، با این تفاوت که باید آن را به عنوان یک جوهره‌ی روایی تصور کرد که فقط برای خودش می‌ارزد (و فقط برای خودش اعمال می‌شود) و از هدفی که کل پروژه را در بر می‌گیرد، جدا می‌شود.

در وبلاگ، برخلاف رمان، نویسنده جهت‌گیری ساختاری متن را از قبل نمی‌شناسد. از آنجا که خویش داستان‌نویس روز به روز نوشته می‌شود، نویسنده نمی‌تواند ساختار انتخاب شده برای متن خود را از قبل متصور شود. سرودن شعر می‌تواند برای یک موضوع خاص برای او مفید باشد، در حالی که ساختار تئاتری بهتر کلمات رد و بدل شده بین او و دخترانش را در خود جای می‌دهد. بدین ترتیب، قطعه، از آنجا که از کل متون جدا شده است، می‌تواند هر قالب‌های موجود ادبیات را به خود بگیرد. اگر چه نثر غالب است، لیکن شوینار اشکال و قالب‌های مختلف ادبیات، به خصوص شعر و تئاتر را امتحان می‌کند. او از همه‌ی حالاتی که این قالب‌ها می‌توانند بگیرند؛ استفاده می‌کند و آنها را با مضامین مختلف که به اندازه‌ی ساختارهای انتخاب شده متغیر و بی‌ثبات هستند، متناسب می‌کند.

با این حال، او سرودن شعر، که قالبی کلاسیک‌تر است را کنار نمی‌گذارد؛ مثل اینجا که از پارونومازی^۲ (بازی با کلمات) استفاده می‌کند:

زیرتشک

ملوان

جوراب پشمی

¹L'Arbre Vengeur

²Paronomase

نهنگ. (شوپار ۲۰۱۱، ۴۴)

علی‌رغم همه‌ی اینها لازم به ذکر است که وی برخی قالب‌های خاص را برای موضوعی مشخص به‌کار می‌برد، مثلاً برای "مرد چاق مجرد" وی از قالب منحصر به فرد شعر سه مصرعی^۱ استفاده می‌کند «بیش از یک زانو بر زمین / مرد چاق مجرد/ نیایش خود را به پایان رسانده است» (۴۸). یا آنجا که می‌گوید «در زمستان دیده نشده / مرد چاق مجرد / پیش مادرش است» (۱۳۹).

تشخیص روایت مربوط به این شخصیت از طریق انتخاب قالب بسیار آسان است. او محتوا را با قالب مرتبط می‌کند، به این ترتیب خواننده می‌تواند مستقیماً شخصیت را از طریق اثر تطابق شناسایی کند. او به همین ترتیب با وارد کردن دخترانش در متن، این بار به شیوه‌ی تئاتری، از روندی مشابه استفاده می‌کند. خوانش از طریق تبادل نظرات بین نویسنده و دخترانش، که در قالب دیالوگ انجام می‌شود، صورت می‌گیرد.

شوپار با انتخاب این قالب بر واقعیت این گفته‌ها صحنه می‌گذارد. نویسنده به‌جای استفاده از نثر برای بیان موضوع یک گفت و گو، قالب دیالوگ را انتخاب می‌کند که هم به متن اعتبار می‌بخشد و هم باعث می‌شود خواننده خود را در مکان- زمان مشابهی احساس کند. اگر چه می‌توان صحت و سقم تبادل نظرات را بررسی کرد، لیکن انتخاب قالب دیالوگی، خواننده را به رابطه‌ای مبتنی بر اعتماد با نویسنده دعوت می‌کند؛ در واقع قبل از آنکه متن فاش شود، اسم کوچک لو رفته است. شایان ذکر است که همان‌طور که در این دو مثال دیدیم، شوپار از قالب‌های مختلف بیان ادبی صرفاً برای امتحان کردن یک تجربه‌ی جدید استفاده نمی‌کند. وی به دنبال هماهنگی خاصی میان قالب و محتواست. اگرچه این به یک قاعده‌ی مطلق و بی‌چون و چرا تبدیل نمی‌شود، لیکن شوپار، علی‌رغم یکنواختی‌های ناشی از تجزیه‌ی متن، به این تطابق و هماهنگی احترام می‌گذارد.

«ژانرهای مختصر را می‌توان به معنای خاص به عنوان ژانرهای مبتنی بر قطعه نویسی در نظر گرفت: آنها بخش‌هایی از یک کل را تشکیل نمی‌دهند، اما می‌توانند مجموعه‌ای را تشکیل دهند. قطعه نشانه‌ی غیبت نیست، بلکه خودکفاست.» (ژان کلمان ۱۹۰).

بدین ترتیب منظور از کلمه‌ی «مجموعه» این است که حتی اگر قطعه فقط مربوط به خودش باشد، می‌تواند در یک کل بزرگتر گنجانده شود. همان‌طور که در خویش‌داستان نویسنده چندین زنجیره وجود دارد که حلقه‌های آنها در کل مجموعه پراکنده است. به عنوان مثال، در مضمون به روی صحنه آوردن

¹Tercet

دخترانش آگات^۱ و سوزی^۲، عناصر مختلف به خواننده اجازه می‌دهند تا در طول خوانش، تحولات کودکان را درک کند. در قطعه‌ای که به این مضمون می‌پردازد اطلاعات ناقص است، اما سپس خواننده می‌تواند آن را با سایر متون مربوط به این موضوع تطابق دهد.

بدین ترتیب، نزد شویار مضامین یکی پس از دیگری نمی‌آیند؛ شویار به خواننده اجازه می‌دهد تا آنها را با توجه به شباهت‌های روایی‌شان جمع‌آوری کند. شویار هر روز مجموعه‌ای شامل سه متن ارائه می‌دهد و با این کار این تأثیر شباهت درونی را بیشتر استوار می‌کند. به استثنای چند مورد، اکثر قطعه‌ها مربوط به سه عنوان کاملاً متفاوت هستند. شویار اولین قطعه را با استفاده از معماری سه‌تایی تکامل می‌بخشد که این امر نزد او چندان معمول نیست. وی رابطه‌ای منطقی بین سه متن ایجاد و در عین حال استقلال هریک از آنها را نیز حفظ می‌کند. به عنوان مثال می‌توانیم موضوع «سبد پیاز^۳» را که شویار در سه قطعه در تاریخ ۲۵ نوامبر ۲۰۱۰ استفاده می‌کند، ذکر کنیم. هر قطعه مضمون واحدی را تداعی می‌کند در حالی که مستقل از کل مجموعه باقی می‌ماند. بنابراین می‌بینیم که قطعه می‌تواند جایگاهی در مجموعه از آن خود کند، در حالی که خواننده می‌تواند استقلال آن قطعه را از مجموعه منتشر شده درک کند.

حاشیه‌روی شویار

حاشیه‌روی یکی از ویژگی‌های اساسی سبک شویار است. حاشیه‌روی عبارت است از «پیشروی بدون ارتباط مستقیم با موضوع کلی متن. همچنین گاهی اوقات از ضمیمه (بحث جزئی) سخن می‌گوییم» (میشل ژرنتی ۱۲۹). این فن ادبی، چه شامل یک جمله باشد و چه چند صفحه، مسیر روایت را می‌شکند. اریک شویار اغلب در متون خود از حاشیه روی استفاده می‌کند، این حاشیه روی به هنر زبان مربوط است. وی اذعان می‌کند که در ظاهر، حاشیه‌روی‌ها «هیچ ربطی به داستان ندارند»، اما به نظر می‌رسد که او از تولید ماجراهای بی‌پایان در چندین صفحه لذت می‌برد و همیشه سیر داستان اولیه خود را از سر می‌گیرد. طی مصاحبه‌ای با نیکولا ویو^۴، وی اذعان می‌دارد که از نظر او، «علت وجود متن فقط این است که ناگهان احتمال یک حاشیه‌روی، یعنی یک ماجراجویی، را پدید آورد: این فرصتی است برای شگفتی‌آفرینی، برای آن که کمی فراتر از آنچه تصور می‌کردیم، برویم. در اینجا، قصه واقعاً فقط یک پیش‌متن است: یعنی متنی که از قبل موجود است- و من از هر فرصتی که این

¹Agathe

²Suzie

³ Panier d'oignons

⁴Nicolas Vives

پیش‌متن به من پیشنهاد می‌کند برای منحرف کردن مسیر داستان استفاده می‌کنم» (مصاحبه شوپار، گردآوری توسط رُز ۳۶).

اریک شوپار تصمیم می‌گیرد از طریق این هنر که ادعا می‌کند در پیچ و خم نوشتار گم می‌شود، گفته‌ی خود را بیشتر روشن کند. او به جزئیات بی‌اهمیت وسعت می‌بخشد و با این جزئیات بازی می‌کند تا در مورد جایگاه، ظاهر و عملکرد برخی عناصر از خود سؤال کند. به عنوان مثال، او تردیدهای خود را در مورد ظاهر پله‌ها در کارگاه خیاط را به اشتراک می‌گذارد و از خود می‌پرسد آیا آنها بالای‌م‌روند یا پایین می‌آیند، گویی این یک سؤال اساسی است. او همچنین شخصیت فروشنده مارمالاد را با دقت بسیار توصیف می‌کند. زنی که وی به تصویر می‌کشد چاق است با موهای خاکستری و به سختی بدن سنگین خود را به سمت پله‌های پیچ‌در پیچ حرکت می‌دهد. او در توصیف مضحک و نه چندان لطیف زن دهقان بی‌پروا است و در توصیف این زن از اصطلاحاتی استفاده می‌کند مثل «چاق هشتاد ساله»، زن شلخته و خیس عرق که سعی می‌کند تا جایی که می‌تواند «توده‌ی مرده‌ی هیکل نهنگی خود را در تنگی راه‌پله‌های لُق بالا ببرد» (شوپار ۳۴).

نویسنده به طرز ماهرانه‌ای از زبان استفاده می‌کند. او از قالب‌های استعاری استفاده می‌کند و لطیفه‌های زیرکانه‌ای به کار می‌برد. بگذارید چند اصطلاح طنز محور را ذکر کنیم مثلاً « مارمالاد او در مقایسه با مارمالاد معمولی مانند طلای ناب در مقایسه با حلبی است» (۳۶)، یا آنجا که از موهای گراز صحبت می‌کند: « انگار موهای ژولیده‌ی گراز که آغشته به بزاق و خون بود به عنوان مسواک برای خانواده‌ای از گفتارها استفاده می‌شد» (۲۱۲). نویسنده می‌داند که چگونه از آرایه‌های ادبی به حد کمال استفاده کند، مثل آرایه‌ی تشخیص^۱ جالبی که در مورد مگس به کار برده است: « مگسی که سر میز می‌نشیند، آستین‌ها را بالا می‌زند، کارد و چنگال خود را محکم می‌گیرد، بدون تعجب می‌بینیم که یک دستمال روی سینه‌اش می‌گذارد» (۳۹). سپس راوی به یاد می‌آورد که یک بار مگسی را به فحش کشیده بود، اما در نهایت مگس گوشه‌ی لب او فرود آمده بود «گویی می‌خواست بوسه‌ای به او پیشکش کند» (۴۱). تصور مگس‌هایی با نیت و اهداف انسانی جنبه‌ی سرگرم کننده‌ی آرایه تشخیص را تقویت می‌کند. بازی‌های نویسنده که ریتم و آهنگ را می‌شکنند، کنایه‌ای از حاشیه‌روی‌هایی است که نویسنده به کار می‌برد. مثلاً شوپار پس از کش دادن ماجرای گلدوزی خیاط کوچولوی شجاع در چندین پاراگراف، در آخر عبارت «ایجاز برابر است با دقت» (شوپار ۲۰۰۳، ۴۹) را می‌آورد.

خواننده فقط قادر خواهد بود در برابر این پایان غیر منتظره لبخند بزند، در حالی که در کمال لذت متوجه خواهد شد که نویسنده با این تناقض عمدی، تسلط خود را بر اثر نشان می‌دهد. علاوه بر این،

¹Personnification

او با بازی با کلمه‌ی «تیرباران»، "، با معانی مختلف این کلمه و واپس‌گرایی کاربرد آن نیز بازی می‌کند: «خیاط کوچولو با نگاهش مرا دنبال (تیرباران) می‌کند»^۱، شاهکاری جدید در عصری که سلاح‌های گرم هنوز در انبار اختراعات آینده هستند» (۱۲۹).

راوی-نویسنده داستان را مدیریت می‌کند. او ثابت می‌کند که کنترل روایت را در دست دارد و می‌تواند هر لحظه تصمیم بگیرد تا روند داستان را مختل کند یا ماجراها و جهت‌گیری آنها را تغییر دهد. او برای پیش بردن این آزادی کامل نویسنده، سؤالات خودش را درباره‌ی تحول داستان لو می‌دهد و در مورد انتخاب جهت گیری قهرمان خودیا لحظه‌ی مناسب برای پایان دادن به داستان از خود سؤال می‌کند. او میتواند ماجراهای شخصیت‌ها را در هر لحظه وارونه کند، بنابراین همه چیز تحت کنترل او به نظر می‌رسد.

هنر تخریب

با این حال، هدف از بازنویسی یک قصه فقط تأکید بر آزادی نوشتار نویسنده نیست. بازنویسی اریک شویار اهداف دیگری نیز دارد؛ هدف آن به هم ریختن قصه است، که در این بخش توضیح خواهیم داد. بنابراین می‌بینیم که از ابتدای رمان خیاط کوچولوی شجاع، این متن انتظارات قصه را بر هم زده، قصه‌ی برادران گریم را به ریشخند می‌گیرد و ژانر مورد استفاده‌ی این نویسندگان را بر هم می‌زند. شویار با ایجاد تغییر در اهداف قصه‌ی سنتی، از درک خود از ادبیات پرده‌برداری می‌کند. آیین ژیرار^۲ در مطالعه‌ی خود در مورد قصه‌ها، خاطرنشان می‌کند که از نظر اریک شویار «نوشتار وسیله‌ای است برای حرکت در خلاف جهت هر چیزی که به طور ساختاری تثبیت شده است؛ این ایده بارها در اظهارات وی مطرح شده و در هریک از کتاب‌های او شکل می‌گیرد» (ژیرار ۲-۳).

هدف شویار در اینجا هدف یک منتقد است، او از طریق بازنویسی، موضع می‌گیرد. نویسنده علیه ساختار و درک خاصی از ادبیات قیام می‌کند و می‌خواهد آن را تغییر دهد. در واقع موضوع «امتناع از ادبیاتی که به کپی‌برداری از واقعیت اکتفا می‌کند» (آن رُش ۹۸-۹۹) مطرح است.

اریک شویار میل به نوآوری دارد، اما می‌خواهد این نوآوری بربیک مبنای شناخته‌شده استوار باشد. او نمی‌خواهد واقعیت را کپی کند بلکه می‌خواهد با نگاهی شاعرانه به آن جان بخشد. او همچنین برخی از معیارهای ادبی را رد می‌کند و ژانر قصه را سرزنش کرده و آن را به سخره می‌گیرد. یکی از ویژگی‌های بارز اریک شویار وارونه کردن الگوهای سنتی است. او دوست دارد ژانر ادبی را از سر بگیرد تا با تولید اثری جدید، محدودیت‌های آن را مشخص کند. او قبل از اینکه ژانر قصه را از سر بگیرد، از

^۱ به معنای با چشم دنبال کردن است. "fusiller du regard" در زبان فرانسه به معنای تیرباران کردن است و اصطلاح "fusiller" فعل^۱

^۲Aline Girard

طریق نقد سایر ژانرهای ادبی مانند رمان ماجراجویی^۱ (غیبت‌های کاپیتان کوک^۲)، خودزندگی‌نامه^۳ (جوجه تیغی^۴) و غیره شناخته شده است.

در اینجا اریک شوپار تصمیم می‌گیرد مضمون قصه را تغییر دهد تا آن را به یک رمان ترفنی تبدیل کند. او مخاطب را به خندیدن و تأمل در مورد برخی از جنبه‌های مضحک قصه دعوت می‌کند. او اثر انتخابی خود را به سخره می‌گیرد. طنز او به خصوص تلخ یا بورلسک است. او می‌داند که چگونه یک ماجرای غیرمنتظره را برای جلب رضایت خواننده‌ای که به این ترتیب سرگرم شده است، وارد داستان کند. به عنوان مثال، هنگامی که قهرمان جوان، کارگاه خود را برای کشف جهانی گسترده‌تر ترک می‌کند، راوی یک آگهی اجاره آپارتمان در داستان می‌گنجاند (شوپار ۵۱ نویسنده با این انحراف، کاملاً انتظارات از قصه را تغییر می‌دهد و در آن نوآوری ایجاد می‌کند. در اینجا راوی خانه‌ی خیاط کوچولو را به فروش می‌گذارد در حالی که در قصه‌ی اصلی فقط به عزیمت خیاط اشاره شده است. وارد کردن این جزئیات که ممکن است بی‌اهمیت به نظر برسد، ظرافت طنز نویسنده را نشان می‌دهد. تنوع لحن با قوانین معمول قصه در تضاد است و خواننده را می‌خنداند. در آثار شوپار «ما اغلب و به طیب خاطر می‌خندیم» و «خنده ابزار جابجایی است». بنابراین نویسنده قراردادهای زیر پا می‌گذارد و با وارد کردن گزیده‌های مختلف مخصوص سایر ژانرهای ادبی، خواننده را به شگفتی وا می‌دارد. او با استفاده از ریشخندی که الگوهای کلاسیک را وارونه می‌کند، به خود اجازه می‌دهد تا به شکل وارونه به انتقاد بپردازد.

موضوعی که توسط راوی اتخاذ شده برجسته‌ی وارونه‌گویی قصه تأکید دارد. او به خود اجازه می‌دهد که پیشینیان خود را به سخره بگیرد، وی به آثار آنها می‌خندد و ادعا می‌کند که می‌تواند خیلی بهتر از آنها عمل کند. او به این بُعد ناقص قصه‌ی برادران گریم اشاره می‌کند و معتقد است کار آنها یک «رونویسی بی‌روح» (شوپار ۳۵) است. او کار نویسندگان آلمانی را کوچک می‌شمارد و این گونه به کار خود ارزش بیشتری می‌دهد. او با اغراق، هم ظاهر این نویسندگان و هم شخصیتشان و هم ثمره‌ی کار آنها را به سخره می‌گیرد. او حتی تا جایی پیش می‌رود که از روی کنایه، نام مستعار مضحک «گریم گریم» را ابداع کرده تا آنها را به تمسخر بگیرد. پشت این راوی، ما حضور اریک شوپار را درک می‌کنیم که به کنایه ادعا می‌کند یک داستان بی‌مزه و بی‌کیفیت را بازنویسی می‌کند تا تحسین همگان را برانگیزد. او سبک ادبی عامیانه‌ی قصه را به سبکی شاعرانه و مفرح تبدیل می‌کند.

¹ Roman d'aventures

² Les absences du capitaine Cook

³ Autobiographie

⁴ Du hérisson

همان‌طور که دیدیم، راوی متن برادران گریم را به سخره می‌گیرد، اما اقدام تخریبی او از این هم فراتر می‌رود. یکی از اهداف اساسی خیاط کوچولوی شجاع از بین بردن قصه به عنوان یک مقوله‌ی عام است. هم تخیل عامه‌پسند^۱ و هم ساختار و شخصیت‌های قصه بی‌اعتبار شده‌اند. راوی برای حمله به تخیل عامه‌پسند (که حفظ آن برای برادران گریم دقیقاً مهم بود)، با وارونه‌گویی فرانسوی، داستان‌های «زنان خوب» را به سخره می‌گیرد، که بازتاب تخیل ضعیف قصه‌نویسان است. به گفته‌ی وی، تخیل عامه‌پسند همچون «مخزنی از چسب» است که شخصیت‌ها را در کلیشه‌های تغییرناپذیر و روابط محدود و کوتاه بینانه به دام می‌اندازد. غول در مورد سرنوشت کودک از خود سؤال می‌کند، اما تفکر دودویی او فقط دو گزینه را در نظر می‌گیرد: خوردن یا نخوردن کودک (شویار ۹). وی با تشبیه کردن تخیل عامه‌پسند به زنی بی‌حال پس از زایمان، از عدم خلاقیت در تخیل عامه‌پسند ایراد می‌گیرد که دیگر قدرت ایجاد چیز تازه‌ای را ندارد. برد و باخت قصه را می‌توان فقط در این سه دغدغه‌ی چوپان‌ها خلاصه کرد: تعیین مکان گرگ، شاهزاده و چوب دستی (۱۳۵). راوی همچنین بر بی‌رومی و یکنواختی نتیجه‌گیری به عنوان نقص ژانر تأکید می‌کند. خواننده اجازه می‌دهد که داستان، او را به خود مشغول کند و حواسش را پرت کند، «سپس گره‌گشایی سر می‌رسد. ناگهان یک قطعیّت فاحش، ساختار استعاری شکننده‌ای که او را متحیر می‌کرد از بین می‌برد» (۶۹). راوی نتیجه‌گیری اخلاقی داستان را نیز بی‌اعتبار می‌کند یا حداقل آن را نیز به سخره می‌گیرد. اخلاقیات که نیکوکار را پاداش می‌دهد و بدکار را محکوم می‌کند، ملال‌آور دانسته شده است. این بعد مانوی خیر و شر در قصه است که در اینجا زیر سؤال رفته است و خوب و بد را به دو گروه متمایز و کاملاً مجزا تقسیم می‌کند.

او همچنین با ایجاد نقیضه‌ای غیر مستقیم از چهره‌ی قصه‌گو، به شخصیت سنتی قصه‌نویس نیز حمله می‌کند. راوی خاطر نشان می‌کند که تمایل ندارد شبیه قصه‌گو باشد و به خود می‌بالد که «نه ریش شیرین بیانی دارد، نه کت مخملی تنباکویی، نه دود پیپ در سوراخ‌های بینی، نه آن شکم شل» (۲۰۳) و مانند این قصه‌نویسان حرص و جوش نمی‌خورد. وی همچنین ساختار قصه‌ها را که از نظر او ساده‌انگارانه و فاقد غافلگیری هستند، زیر سؤال می‌برد. شویار در خیاط کوچولوی شجاع ترکیبات تقلیل‌یافته‌ی قصه را نشان می‌دهد و به طور ضمنی از ریخت‌شناسی قصه‌های پریان^۲ اثر ولادیمیر پراپ^۳ انتقاد می‌کند. او تنوع احتمالات قصه را به استهزاء

^۱Imagination populaire

^۲Morphologie du conte

^۳Vladimir Propp

می‌گیرد و بدین ترتیب نظریه‌ی ساختارگرایی^۱ و رویکرد صورتگرایی^۲ را مورد انتقاد قرار می‌دهد. به عنوان مثال او با کاهش گزینه‌های موجود برای غول، با تمسخر می‌نویسد: «ما به سرعت انتخاب‌هایی را که برای او در دسترس است شناسایی می‌کنیم» (۹). نویسنده سعی می‌کند محدودیت‌های کوتاه‌بینانه‌ای که قصه در آنها گیر می‌افتد را از بین ببرد.

او همچنین به شوخی از شخصیت‌هایی که به عنوان کهن‌الگو^۳ تصویر شده‌اند تقلید می‌کند. او کنش‌های آنها را به سخره می‌گیرد، زیرا به راحتی قابل پیش‌بینی‌اند و به هیچ وجه خواننده را شگفت‌زده نمی‌کنند. او رفتارهای آنها را «مضحک» توصیف می‌کند، زیرا مانع از هر گونه آزادی عملی برای کنش اصلی می‌شوند. روابط بین شخصیت‌ها نیز محدود به ترکیبات معمول تلقی شده‌اند. بنابراین، راوی بسیاری از کلیشه‌های قصه را مسخره و هرگونه انسجام و اطمینان‌پذیری را از قصه دور می‌کند. همان‌طور که آن روش^۴ می‌نویسد، برای اریک شوپار «نوشتن همیشه نوشتن علیه چیزی است. این یک موضع جنگی است» (آن روش ۹۸-۹۹). در اینجا او با الگوی متحجر قصه مخالف است.

به همین ترتیب، وی متن اصلی را با استراتژی تخریب صحت و سقم داستان‌نویسی، از بین می‌برد. راوی نشان می‌دهد که داستان تخیلی چیزی کاملاً ساختگی است و چیزی جز خواب و خیال نیست. خواننده سرگرم می‌شود و داستان، او را به دنبال خود می‌کشاند؛ سپس ناگهان توسط راوی از داستان اصلی بیرون کشیده می‌شود و وارد موضوع متفاوتی می‌شود. بنابراین خواننده دائماً از سیر داستان «جدا» می‌شود. پویایی روایی زیر متن به نفع تغییر مسیری تمسخرآمیز وارونه می‌شود. در حقیقت، قصه‌ی سنتی هرگز شامل عدم پیوستگی در داستان نیست. داستان منسجم باقی می‌ماند و همین امر به خواننده کمک می‌کند تا به راحتی آن را درک کند. ژانر داستانی، با حمایت از حاشیه‌روی، این آزادی را در اختیار راوی قرار می‌دهد، برخلاف قصه که با ساختار ثابت و نامتغیر خود، تخیل را محدود می‌کند. به هم ریختن داستان به معنای از بین بردن شگفتی نیز هست. شوپار پری معروف قصه‌ها را به یک دست و پاچلفتی درمانده تبدیل می‌کند (شوپار ۳۱). وی همچنین عصای جادویی او را که دیگر قدرت تغییر واقعیت را ندارد، مسخره می‌کند. شگفتی قصه توسط نویسنده‌ای معاصر مورد تمسخر قرار می‌گیرد. راوی با رونمایی از ساز و کارهای داستان بازی می‌کند تا روش‌های تصور و استنباط خود را

¹Théorie structuraliste

² Approche formaliste

³Archétype

⁴Anne Roche

آشکار کند. همان طور که رولان بورنوف^۱ در کتاب *دنیای رمان*^۲ اشاره می‌کند، رمان‌نویس برای آشکار کردن ساختار اثر خود، «ترفندها و شگردهای خود را به روز می‌کند و همزمان با اینکه می‌سازد، تخریب هم می‌کند» (بورنوف ۷).

راوی خیاط کوچولوی شجاع بر شگردها و حتی آسیب‌پذیری‌های داستان تأکید می‌کند. وی تأیید می‌کند که این فقط یک داستان است و خیالی است. وقتی رمان را می‌خوانیم انتظار داریم یک داستان شگفت‌انگیز بخوانیم، اما راوی به ما نشان می‌دهد که توالی ماجراها می‌تواند در هر لحظه تغییر کند و در نتیجه انتظارات ما را از بین می‌برد. او به ما می‌گوید که رشته‌ی روایت کاملاً توسط نویسنده تنیده شده و او می‌تواند آن را تغییر دهد.

در واقع، آشکار کردن مکانیسم‌های داستان، هنجارهای خوانش را تغییر می‌دهد. خواننده دیگر هنجارهای ادبی که معمولاً در قصه استفاده می‌شود را تشخیص نمی‌دهد. راوی به جای آن که چرخ‌دنده‌های ساخت نوشتار را پنهان کند، آنها را آشکار می‌سازد و لو می‌دهد. آنچه در قصه محتمل و موجه است، فاش می‌شود. همچنین عناصر بسیاری وجود دارد که به تأیید خطای داستان‌نویسی کمک می‌کنند، به عنوان مثال وارد کردن داستان‌های جنبی که برای خواننده در بحث پیگیری طرح داستان مزاحمت ایجاد می‌کنند.

خواننده به بُعد متغیر روایت پی می‌برد که می‌توان آن را به عنوان جنبه‌ی انتزاعی داستان تلقی کرد: بنا به انگیزه‌ی نویسنده، هر چیزی می‌تواند اتفاق بیفتد، حتی عجیب‌ترین و نامعقول‌ترین ماجراها. بنابراین روایت اصلی داستان، به دلیل عدم پیوستگی آن و از بین رفتن تخیل داستان‌نویسی، از پایداری و تداوم کمتری برخوردار خواهد بود. مثلاً در این گزیده: «چرا باید ناگهان هیجان زده شد، به چه دلیلی باید واقعه‌ای را وارد داستان کرد که بخواهد این داستان را تحت‌الشعاع خود قرار دهد؟ ما با کمال میل می‌خواهیم همین‌طور بدون هیچ حرکت اضافی، در پرتو طلایی این صبح تابستانی بمانیم» (شوینار ۲۷).

۳- نتیجه‌گیری

شوینار از طریق طنز و ظرافت، بی‌تابی را در خواننده‌ی خود برمی‌انگیزد و می‌تواند بر آتش علاقه‌ی او به داستان دامن زند. نویسنده جنبه‌ی سودآور قصه را، که از قضا مورد قبول همگان است، زیر سؤال می‌برد. وی این امر را که قصه باید برای جوانان الگوی آموزنده‌ای باشد و باعث رشد و آژگان کودک شود زیر سؤال می‌برد. وی سپس ادعا می‌کند که مخالفت با این امر از طریق وارونه‌گویی بسیار مؤثر واقع

¹Roland Bourneuf

²Univers du roman

می‌شود. او می‌گوید قبول دارد که جوانان با خواندن قصه‌ها به واژگان زبان مادری خود دست می‌یابند و می‌توانند راه خود را پیدا کنند و همچنین به راحتی تبلیغات در آنها اثر می‌کند. بدین ترتیب او با تمسخر نشان می‌دهد که قصه‌ها واقعاً برای کودکان مفید نیستند و حتی برای آموزششان چندان ضروری نیستند. ما می‌خواستیم نشان دهیم که شویار، الگوهای سنتی قصه را از بین برده تا نقائص و نارسایی‌های این ژانر را نشان دهد. نویسنده هم بعد تثبیت شده‌ی داستان و هم توانایی‌های بالقوه‌ی رمان را زیر سؤال می‌برد. آثار اریک شویار فقط رمان تفننی و طنز محور برای سرگرم کردن خواننده نیست، بلکه یک اثر ادبی انتقادی است که تفکری فرامتنی ارائه می‌دهد.

خویش‌داستان‌نویس از نظر قالب دارای چارچوب و بلاگ است، اما در داخل این وبلاگ، بسیاری از قالب‌ها مانند دیالوگ، شعر، قطعه‌نویسی، حکایت، رساله، ضرب‌المثل و غیره را می‌یابیم. بنابراین اگرچه قالب آن جدی به نظر می‌رسد، لیکن حاوی مجموعه‌ای از عناصر ناهمگن است که به جرأت می‌توان گفت اهمیت نظام‌مند ناپیوستگی را نزد شویار نشان می‌دهد.

اگر بتوان چنین عبارتی را به کار برد، نگارنده اساساً بر این باور است که این نوع تنش بین چارچوب و محتوا، همان چیزی است که باعث محبوبیت نوشتار شویار می‌شود. او تملق‌گوی سلیقه‌ی سنتی فرانسوی برای انتقاد افراطی است، البته نه برای به سکوت واداشتن مخاطب، بلکه برای برانگیختن توجه او. از این جهت می‌توان شویار را، با در نظر گرفتن اندکی تناقض، در زمره‌ی نویسندگانی قرار داد که با اصالت نظام‌مند و سبک خود توانستند به جامعه‌ی ادیبان که ملت بسیار به آنها وابسته است جان بخشند و این امر، حاصل انقلاب‌های پی‌درپی و اعتراضات پی‌درپی است. لیکن این امر همواره با درخشش سبک همراه بوده است؛ سبکی که، همان‌طور که بوفون^۱، دانشمند گیاه‌شناس قرن هجدهم، در سخنرانی ورود خود در آکادمی فرانسه نوشته است، «سراسر انسانی است» یا اصلاً خود انسان.

References

- Andre, Marie-Odile. "Filiation Insolite : Un vaillant petit Chevillard". *Chevillard, Echenoz, filiations insolites*. Studies edited and introduced by Aline Mura-Brunel, CRIN, Amsterdam-New York, 2008.

¹. Buffon

- Audet, René. "Eric Chevillard et l'écriture du déplacement : pour une narrative pragmatique". *Chevillard, Echenoz, filiations insolites*. Studies edited and introduced by Aline Mura-Brunel, CRIN, Amsterdam-New York, 2008.
- Bessard-Banquey, Olivier, and Pierre Jourdre. *Eric Chevillard dans tous ses états*. Classiques Garnier, 2016.
- Blanckman, Bruno. *Les Fictions singulières. Etude sur le roman français contemporain*. Paris: Prétexte éditeur, 2002.
- Bourneuf, Roland, and Real Ouellet. *L'Univers du roman*. PUF, [1972] 1995.
- Chevillard Eric, *Le vaillant Petit Tailleur*, Paris, Minuit, 2003.
- . *L'Autofictif*. Talence : L'Arbre vengeur, 2009.
- . *L'Autofictif prend un coach*. Talence : L'Arbre vengeur, 2011.
- . Interview in Aricle 11, Septembre 2008, http://www.article11.info/?Eric-Chevillard-J-admire-l#a_titre.
- Clement Jean. "Hypertexte et fictions : la question du lien". *Hypertextes : espaces virtuels de lecture et d'écriture*. Edited by Nota Bene. Québec: 2003.
- Daniel, Marc. *Eric Chevillard, l'Art de la contre-attaque*. Paris : Le Manuscrit, 2014.
- Girard, Aline. *Le vaillant petit tailleur d'Eric chevillard*. Master's thesis, département de lettres modernes, Université de Picardie jules verne (Amiens), 2005.
- Jarrety, Michel. *Lexique des termes littéraires*. Paris : Librairie générale française, 2001.
- Propp, Vladimir. *Morphologie du conte*. Traduit par Marguerite Derrida et Tzvetan Todorov suivi de « Les transformations du conte d'Eleazar Meletinskii, l'Etude structurale et typologie du conte, traduit par Claude Kahn, Paris, Editions du Seuil, « Poétiques », 1970.
- Mohammadi, Ali, and Fatemeh Taslim Djahromi. "Black Humor in English and Persian Stories Based on Surrealism School". *Research in Contemporary*

World Literature [Pazhuhesh-e Zabanha-ye Khareji], vol. 21, no 2
(March 2017): 403-430.

Roche, Anne. *Démolir Chevillard ?*, Université de Provence, Fabula,
22/06/08.

Roze, Judith. « Rencontre entre Eric chevillard et Nicolas Vives » in Page,
novembre 2003, http://www.ericchevillard.net/e_pagedeslibraires.php.

Sheibanian, Maryam, and Elham Nikraves. "Postmodern Writing in *Malakut*,
Novel of Bahram Sadeghi, and *Interregation* written by J.-M.G. Le
Clezio". *Research in Contemporary World Literature [Pazhuhesh-e
Zabanha-ye Khareji]*, vol. 24, no 2 (February 2020): 433-464.

